

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.290 van 29 januari 2013
in de zaak A. 199.235/IX-7069**

In zake : Hilde VAN HYFTE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Peter Crispyn
 kantoor houdend te 9030 Mariakerke
 Mazestraat 16
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Binnenlandse Zaken
die woonplaats kiest bij
de federale politie DGS/DSJ
gevestigd te 1050 Brussel
Fritz Toussaintstraat 8

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 18 februari 2011, strekt tot de
nietigverklaring van de beslissing van de directeur-generaal van de algemene
directie gerechtelijke politie van de federale politie van 23 december 2010 waarbij
aan Hilde Van Hyfte de zware tuchtstraf van de inhouding van wedde van 4%
gedurende twee maanden wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord
ingediend en de verzoekster heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekster en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 januari 2013.

Staatsraad Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Crispyn, die verschijnt voor de verzoekster, en Kirsten Peeters, adviseur, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Bij arrest nr. 208.525 van 28 oktober 2010 vernietigt de Raad van State de beslissing van de directeur-generaal van de algemene directie gerechtelijke politie van de federale politie van 23 januari 2008, waarbij aan de verzoekster de zware tuchtstraf van de inhouding van brutowedde van 8% gedurende twee maanden wordt opgelegd (desgevallend te vervangen door het verrichten van bijkomende onbezoldigde prestaties gedurende 24 uur).

De relevante feitelijke gegevens voorafgaand aan dit arrest zijn uiteengezet in dat arrest.

3.2. De hogere tuchtoverheid herneemt na dit vernietigingsarrest de tuchtprocedure. Op 9 december 2010 meldt de directeur-generaal van de algemene

directie gerechtelijke politie van de federale politie aan de verzoekster zijn intentie om af te wijken van het advies van de tuchtraad. Dit geschiedt als volgt:

- “4. Intentie om af te wijken van het advies van de tuchtraad
- 4.1 Wat de procedure betreft (rubriek 1. DE PROCEDURE van het advies)
- Ik sluit mij volledig aan bij het advies van de tuchtraad.
- 4.2 Wat de uiteenzetting van de feiten betreft (rubriek II.1° van het advies)
- Ik sluit mij NIET aan bij het advies van de tuchtraad wat het Feit 1 betreft in die mate dat dit feit NIET verder in aanmerking werd genomen in het voorstel van zware tuchtstraf in Ref 1.6; dat bijgevolg de tuchtraad niet werd geadieerd wat dit Feit 1 betreft; dat voor het overige verwezen wordt wat dit specifiek punt betreft, naar het arrest van de Raad van State in Ref 1.7;
- Ik sluit mij echter aan bij de omschrijving van het Feit 2 en het Feit 3 zoals voorgesteld door de tuchtraad.
- 4.3 Wat het bewezen karakter en de tenlastelegging van de Feiten 2 en 3 betreft (rubrieken II.2° A en II. 2°.B van het advies)
- Ik sluit mij volledig aan bij het advies van de tuchtraad.
- Bijgevolg wordt het Feit 3 niet verder in aanmerking genomen.
- 4.4 Wat de vraag of het Feit 3 een tuchtvergriep uitmaakt (betreft) (rubriek II.2.C van het advies)
- Ik sluit mij volledig aan bij het advies van de tuchtraad.
- Wat het advies nopens de tuchtstraf betreft (rubriek II.3° van het advies)
- Aangezien de Feiten 1 en (...) 3 niet verder in aanmerking worden genomen bij het beoordelen van de tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid van HINP Hilde VAN HYFTE, dient bij het bepalen van de tuchtstraf enkel worden rekening gehouden met het Feit 2.
- Ik wijk bijgevolg af van het advies van de tuchtraad wat het voorstel van tuchtstraf betreft in die mate dat het voorstel van tuchtstraf van de tuchtraad verwijst naar het Feit 1 dat niet ter beoordeling was voorgelegd aan de tuchtraad.
- Een lagere tuchtstraf dan deze voorgesteld door de tuchtraad dient bijgevolg in overweging te worden genomen”.

Op 17 december 2010 dient de verzoekster hierop een verweerschrift in. Hierin vraagt ze inzonderheid om mondeling te worden gehoord.

3.3. Op 23 december 2010 legt de directeur-generaal van de algemene directie gerechtelijke politie van de federale politie “voor het Feit 2 zoals heromschreven en vermeld *supra* 3”, aan de verzoekster de zware tuchtstraf op van de inhouding van wedde van 4% gedurende twee maanden (met de mogelijkheid deze straf te vervangen door onbezoldigde prestaties voor een duur van 12 uren).

Wat het ten laste gelegde tuchtvergrijp betreft, wordt de heromschrijving van feit 2 door de tuchtraad overgenomen. Feiten 1 en 3 worden niet verder in aanmerking genomen. Inzake het bewijs en toerekening van de feiten verwijst de hogere tuchtoverheid naar het advies van de tuchtraad wat het heromschreven feit 2 betreft en sluit zich daarbij volledig aan.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van het tweede middel

Standpunt van de partijen

4. In het middel voert de verzoekster de schending aan van artikel 3 van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten (hierna: de tuchtwet), van de materiële motiveringsplicht, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de rechten van verdediging. De schending van de materiële motiveringsplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel wordt ontwikkeld in wat als een eerste middelonderdeel kan worden beschouwd. De miskennis van de rechten van verdediging vormt in wezen een tweede middelonderdeel.

De verzoekster adstrueert het middel als volgt:

a. eerste onderdeel

Alle feitelijke elementen uit het tuchtvergrijp nr. 2 blijken niet alle uit het administratief dossier, dan wel zijn het louter appreciaties gebaseerd op eenzijdige verklaringen. Een zorgvuldige tuchtoverheid kan zich niet beperken tot het oordelen op basis van eenzijdige verklaringen indien er markante tegenspraken zijn in deze verklaringen en een zorgvuldige tuchtoverheid zal minstens een ernstige reflectie voeren over vastgestelde tegenspraken door

getuigen. Desgevallend zal ze opheldering benaastigen door een herverhoor van getuigen.

Vervolgens bekritiseert de verzoekster elk der bewezen geachte feitelijkheden die “feit nr. 2” vormen:

- 1° Het aanstootgevend gedrag door “overmatig te drinken” vindt volgens de verzoekster geen steun in het dossier, dit nog daargelaten het feit dat het niet duidelijk is wat precies bedoeld wordt met overmatig. Er zijn tegenstrijdige verklaringen tussen die van de verzoekster, die van de kelner en die van collegae. Uit de samenlezing van deze verklaringen kan worden vastgesteld dat de verzoekster “hoogstens enkele glazen wijn dronk, abstractie makende van het gegeven of zij nu al dan niet ook Coca-Cola dronk, dit alles gespreid over meerdere uren tijd”, doch niet dat ze “overmatig (wijn) dronk”;
- 2° De vaststelling dat de verzoekster zich “flirterig” gedroeg is terug te voeren tot de uitlatingen van de kelner en tot de verklaring van de waarnemende dienstchef. De verklaring van de dienstchef kan naar het land van de fabelen worden verwezen en is enkel een poging om de rollen om te draaien. De kelner spreekt zich in zijn verklaring markant tegen: aanvankelijk zei hij dat de verzoekster op de schoot ging zitten van beide mannen, waarbij haar rok omhoog was gerezen zodanig dat haar slipje zichtbaar was, terwijl hij in zijn verklaring afgelegd voor de lokale politie stelt dat hij van het drietal enkel het bovenlichaam kon zien, vermits zij achter een tafel met een tafelkleed zaten. Indien enkel het bovenlichaam zichtbaar was, betoogt de verzoekster, kan de kelner “onmogelijk enige schootzitterij hebben gezien waarbij verzoek(st)er dan nog manueel haar rok omhoog zou geschoven hebben waarbij haar slipje zichtbaar werd”. Merkwaardig genoeg heeft volgens de verzoekster de waarnemende dienstchef het niet over “schootzitterij”;
- 3° Het gebruik door de verzoekster van “schuttingtaal” tegen de kelner, steunt enkel op de verklaring van de kelner. De verzoekster noch de andere aanwezigen herinneren zich dit. Volgens de verzoekster is het relaas van de kelner in zijn geheel genomen “zeer merkwaardig en pertinent in tegenspraak met andere gegevens uit het dossier”. Ze beoogt dit aan te tonen door te wijzen

op de tegenstrijdigheden tussen de verklaringen van de ambulanciers enerzijds en die van de kelner anderzijds inzake wat er in het toilet is geschied;

- 4° Inzake het hinderen door de verzoekster van de ambulanciers en het zich vernederend uitlaten ten aanzien van een van hen, is het volgens de verzoekster “zonneklaar dat deze feiten een eigen leven zijn gaan leiden” en dat, omdat de ambulanciers meenden in het toilet gehinderd te zijn door de verzoekster, dit niet zo is en dat zij dit nooit heeft willen doen en dit zeker niet zo is gezien in het licht van de algehele commotie op dat ogenblik. Het enige wat volgens de verzoekster correct is, is het feit dat ze met de vlakke hand op de ambulance sloeg toen de waarnemende dienstchef riep dat hij haar carrière ging breken. Dit is volgens de verzoekster geen vernederende uitlating en de bewoording “kleine aap” waar de tuchtoverheid naar verwijst, is niet correct.

b. tweede onderdeel

Volgens de verzoekster is haar niet de mogelijkheid geboden tot wederwoord in het licht van de (her)omschrijving van de tuchtrechtelijke verwijten. Dit impliceert een schending van de rechten van verdediging op een dubbel vlak:

- Enerzijds door de tuchtraad die bijkomende onderzoeken heeft gelast en erna de verzoekster niet meer de gelegenheid heeft geboden om hierover een standpunt in te nemen, maar mede aan de hand daarvan wel tot de heromschrijving van de feiten is gekomen;
- Anderzijds door de hogere tuchtoverheid zelf door niet in te gaan op de vraag van de verzoekster om mondeling te worden gehoord: ze verzocht hiertoe in haar verweerschrift van 17 december 2010, maar de hogere tuchtoverheid ging hierop niet in.

5. De verwerende partij beantwoordt het middel als volgt:

a. eerste onderdeel

Uit de verklaringen die deel uitmaken van het tuchtdossier, die onafhankelijk van elkaar werden afgelegd en die bevestigen dat de verzoekster overmatig gedronken had, kon de hogere tuchtoverheid wel degelijk concluderen dat de verzoekster te veel wijn had gedronken. Hierbij verwijst de verwerende partij naar de verklaringen van de dienstdoende dienstchef, de kelner, de verzoekster zelf, de twee andere collega's en beide ambulanciers. Uit deze verklaringen kon de hogere tuchtoverheid afleiden dat de verzoekster "toch een aantal glazen wijn gedronken heeft in de taverne en ze hierdoor, evenals door de alcoholische dranken die ze genuttigd had op de burelen, overmatig gedronken had". Ze voegt er aan toe dat een aantal van deze verklaringen afkomstig zijn van "burgers" die niet afhankelijk zijn van de politiediensten en een objectief beeld kunnen geven van de gebeurtenissen.

De vaststelling dat de verzoekster zich flirterig gedroeg, is volgens de verwerende partij niet enkel terug te voeren naar de uitlatingen van de kelner en de verklaringen van de waarnemende dienstchef. Na te duiden dat de kelner een onafhankelijke getuige is die er geen belang bij heeft om in zijn verklaring leugens te vertellen, verwijst de verwerende partij ook naar de verklaringen van een collega en die van beide ambulanciers en waaruit kan worden afgeleid dat de verzoekster zich flirterig gedroeg. Verder weerlegt ze de stelling dat de kelner niet kon zien dat de verzoekster haar rok omhoog trok en verklaart ze wat er in de toiletten geschiedde. Volgens de verwerende partij kan voorts de verzoekster zich enerzijds ter weerlegging van de verklaring van de kelner niet beroepen op die van de ambulanciers, om dan voor andere onderdelen van die verklaringen van de ambulanciers te zeggen dat die niet gegrond zijn. Bovendien is er geen enkele reden om ervan uit te gaan dat de ambulanciers een valse verklaring zouden hebben afgelegd.

b. tweede onderdeel

De verwerende partij stelt dat de verzoekster de mogelijkheid had een standpunt in te nemen met betrekking tot de heromschrijving van de tuchtvergrijpen. Na de betekening van de intentie om af te wijken van het advies van de tuchtraad, had de verzoekster de mogelijkheid om haar schriftelijk verweer met betrekking tot deze intentie te voeren, hetgeen ze ook deed. Deze mogelijkheid is wettelijk voorzien in artikel 54 van de tuchtwet die niet voorziet in de mogelijkheid om mondeling te worden gehoord. Bovendien konden alle verweermiddelen worden opgenomen in het schriftelijk verweer.

6. De verzoekster repliceert in de memorie van wederantwoord dat ze geen “welles/nietes discussies” wil voeren. Ze verwijst in essentie naar hetgeen ze in haar verzoekschrift heeft gesteld en benadrukt nog het volgende:

a. eerste onderdeel

Ze betwist niet dat ze enkele glazen wijn heeft gedronken, doch dit verspreid over een tijdsspanne van meerdere uren. Aan de hand van de tegenstrijdige verklaringen in het dossier kan niet worden vastgesteld dat dit “overmatig” is in een laakbare vorm aangezien de tuchtoverheid niet duidelijk maakt wat zij precies bedoelt met “overmatig”.

Inzake het flirtgedrag gaat het niet op dit te verklaren door een enkele uitlating van een collega dat ze zich losser gedroeg dan op kantoor. Wat de verklaring van de kelner betreft, stelt de verzoekster dat ze reeds in het verzoekschrift heeft aangeduid dat de verklaringen van deze persoon “van geloofwaardigheid ontbloot zijn”. De verwerende partij poogt verklaringen naar voor te schuiven teneinde de “uitlatingen van de kelner” voor waar te doen aannemen, doch dit is loutere speculatie. Het verhaal over de “schootzitterij” illustreert genoegzaam de twijfelachtigheid van de verklaringen van de kelner.

Waar de verzoekster verwijst naar de verklaringen van de ambulanciers maar deze tevens ook betwist, is dit volgens haar wel degelijk een geldige argumentatie aangezien de deugdelijkheid van de motivering dient te worden bekeken in het licht van de manifeste en talrijke tegenstrijdigheden in de verklaringen.

b. tweede onderdeel

De verzoekster herneemt het middel, doch voegt eraan toe dat de redenering van de verwerende partij niet opgaat omdat artikel 54 van de tuchtwet de situatie beoogt waarin de tuchtraad een advies verleent conform zijn wettelijke opdracht en niet, zoals te dezen, door feitelijke elementen toe te voegen aan het vergrijp, waarover tevoren nooit een debat plaatsvond. Het horen is voorzien in artikel 29 van de tuchtwet en vindt plaats op het geëigende moment, met name wanneer de concrete feiten ter kennis zijn gebracht middels het inleidend verslag. Wanneer er nu, zoals in casu, na de behandeling van de zaak op het niveau van de tuchtraad, nieuwe feitelijkeheden zijn die nog niet aan een concreet debat werden onderworpen, dan moet het mondeling horen worden gerespecteerd indien de verzoekster, zoals in dit geval, erom vraagt.

7. In de laatste memorie benadrukt de verwerende partij haar stellingname in de memorie van antwoord en wijst erop dat de stelling van het auditoraat dat men geen enkel gevolg verbindt aan het onbetamelijke gedrag van de waarnemende dienstchef en dat alle gevolgen aan de verzoekster worden aangerekend, niet correct is. Te dezen werd aan de eerstgenoemde een zware tuchtstraf opgelegd.

De verzoekster volhardt in haar laatste memorie in het middel en verwijst naar de procedurestukken.

Beoordeling

a. eerste onderdeel

8. De materiële motiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve bestuurshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

Het komt de Raad van State niet toe om in hoger beroep uit te maken wat, naar zijn oordeel, de juiste toedracht is van de aan de tuchtstraf ten grondslag liggende feiten. Hij vermogt wel na te gaan of de tuchtoverheid rechtmatig tot haar voorstelling betreffende de toedracht van de aan de verzoekster ten laste gelegde feiten is gekomen en in redelijkheid heeft kunnen vaststellen dat die feiten als voldoende bewezen voorkomen. De tuchtoverheid die zich over het opleggen van een tuchtstraf wegens een bepaald feit moet uitspreken, vermogt daarbij niet alleen te steunen op bekentenissen of vaststaande bewijzen, maar ook op getuigenissen, vermoedens, enz.

Indien een tuchtregeling geen bijzondere bewijswaardering voorschrijft, beoordeelt de tuchtoverheid op onaantastbare wijze de bewijswaarde van de haar overgelegde gegevens om tot een bepaalde overtuiging te komen. De Raad van State beschikt ten aanzien van het bewezen zijn van de ten laste gelegde tuchtfeiten slechts over een marginale toetsingsbevoegdheid; hij kan alleen een kennelijk onredelijke opstelling van het bestuur sanctioneren. De tuchtoverheid oordeelt dus op discretionaire wijze over het bewezen zijn van de feiten en de Raad van State kan de beslissing van de overheid alleen onwettig bevinden wanneer zou blijken dat geen enkele andere in redelijkheid oordelende overheid de feiten bewezen zou achten.

Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt in dat het bestuur zijn beslissing op zorgvuldige wijze moet voorbereiden. Dit impliceert dat de

beslissing dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. De zorgvuldigheid verplicht de overheid er onder meer toe om zorgvuldig te werk te gaan bij de voorbereiding van de beslissing en ervoor te zorgen dat de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk onderzocht worden, zodat de overheid met kennis van zaken kan beslissen.

9. Te dezen wordt aan de verzoekster het volgende tuchtvergriep, gekend als “Feit 2” en heromschreven door de tuchtraad, ten laste gelegd: “Betrokkene heeft zich op 05-10-2006 tijdens een vermaakuitstap buiten dienstverband maar met collega’s van de dienst aanstootgevend gedragen, door overmatig te drinken, zich flirterig te gedragen, schuttingtaal te gebruiken tegen de kelner van de instelling en de ambulanciers die werden opgeroepen om een collega, die, ingevolge een handgemeen tussen politieambtenaren te wijten aan drankmisbruik en onbetamelijk gedrag, gewond was, gehinderd te hebben bij de uitvoering van hun taak en zich tegen één van de ambulanciers vernederend te hebben uitgelaten”.

Uit het voorgaande blijkt dat het tuchtvergriep dat aan de verzoekster ten laste wordt gelegd, erin bestaat zich op 5 oktober 2006 tijdens een vermaakuitstap buiten dienstverband maar met collega’s van de dienst aanstootgevend te hebben gedragen. Dit aanstootgevend gedrag blijkt uit een aantal feitelikheden.

10. Uit de bestreden beslissing blijkt dat de hogere tuchtoverheid inzake het vaststaan van de feiten verwijst naar het advies van de tuchtraad, waarbij zij zich volledig aansluit. De tuchtraad stelt ter zake in zijn definitief advies van 17 januari 2008 het volgende:

“Feit 2 wordt voldoende bewezen door de verklaringen van (...) de kelner van de drankgelegenheid en door de beide ambulanciers. Het overmatige drankverbruik kan worden afgeleid door de verklaringen van al de aanwezigen, het kan zelfs worden afgeleid uit de uitleg van betrokkene zij het in gemildere mate. De schuttingtaal die tegenover de kelner werd gebruikt en die niet ernstig

wordt betwist - betrokkene stelt dat zij het zich niet kan herinneren, ook dit wijst op overmatig drankgebruik - kan vanwege een politiefunctionaris slechts uitgelegd worden door tijdelijke zinsverbijstering of overmatig gebruik van alcohol of ander bewustzijnsdrukkende middelen. Hetzelfde kan worden gesteld over het gedrag van betrokkene tegenover de ambulanciers. Daarbij neemt de tuchtraad nog in aanmerking dat betrokkene in haar toestand van verminderde helderheid tengevolge van overmatig drankgebruik verward en geschokt was door het onbetamelijk gedrag van de waarnemende overste”.

Uit deze formele motivering blijkt dat de verwerende partij het bewijs van het aan de verzoekster ten laste gelegde aanstootgevend gedrag afleidt uit de verklaringen van de kelner en die van beide ambulanciers. Wat het “overmatig drinken” betreft, wordt zulks volgens de motivering (ook) afgeleid uit de verklaringen van “al de aanwezigen”.

11. Inzake het “overmatige drankgebruik” als element van het aanstootgevend gedrag, is het niet kennelijk onredelijk dat de hogere tuchtoverheid zich voor het bewijs hiervan steunt op de getuigenverklaringen van “al de aanwezigen”. Uit die verklaringen die onafhankelijk van elkaar zijn afgelegd, blijkt inderdaad dat de verzoekster enkele glazen wijn heeft gedronken, weze het dat er enige onduidelijkheid is onder de betrokkenen of het vier à vijf glazen betrof (verklaring kelner), dan wel drie à vier (verklaring aanwezige collega), of de kelner “vier keer rode wijnen” waarbij “drie glazen en één karaf van een kwart liter” voor de verzoekster heeft besteld en waarbij er ook nog een andere kelner was die ook de tafel heeft bediend, waarbij de kelner niet weet hoeveel consumpties zijn collega aan de tafel heeft gebracht (verklaring kelner bij confrontatie met aanwezige collega) en of de rode wijn al dan niet met cola werd gemengd. De later tussengekomen brandweerlieden-ambulanciers van hun kant verklaarden niettemin met formele stelligheid dat de verzoekster “onder invloed is van alcohol” en “danig geïntoxiceerd” is, zodat in het licht van deze getuigenissen, redelijkerwijs een betwisting over hoeveel glazen er nu gedronken zijn ter plaatse, niet bepalend is voor het bewijs van het feit van het “overmatig drinken”.

Of dit drankverbruik “overmatig” was, is een feitenkwestie waarover de hogere tuchtoverheid binnen de hiervoor gestelde grenzen op

discretionaire wijze oordeelt. De tuchtoverheid dient niet te omschrijven of te motiveren wat ze onder “overmatig” bedoelt. In zijn spraakgebruikelijke betekenis betekent “overmatig” de gewone maat te boven gaand, in ongewone, zeer grote mate. De beoordeling of drankgebruik al dan niet “overmatig” is, is daardoor contextueel gebonden en kan geloofwaardig worden afgeleid uit de dossiergegevens en de ervan deel uitmakende getuigenverklaringen. Ter zake blijkt uit het dossier dat het drankgebruik tijdens de vermaakuitstap met collega’s geschiedde door een politieambtenaar die, inzake het (gematigd) gebruik van alcohol in de samenleving, een voorbeeldfunctie vervult en ten aanzien van wie het niet als onredelijk voorkomt dat de grens waarop een bepaald alcoholgebruik de “gewone maat” overschrijdt, vlugger is bereikt dan in de spraakgebruikelijke zin. Ook wijst de verwerende partij er terecht op dat uit het dossier blijkt dat het drankverbruik op de vermaakuitstap onmiddellijk voorafgegaan werd door alcoholconsumptie in de bureaus van de dienst. Tot slot getuigden de twee later opgetreden brandweerlieden-ambulanciers dat de verzoekster op het ogenblik van hun interventie geïntoxiceerd was als gevolg van alcoholgebruik. Op dat punt verklaren beide ambulanciers dat zij al vijf jaar (beroeps)ambulanciers zijn, waarbij ze per dienst van twaalf uur gemiddeld vijf à zes maal uitrukken en in de loop der jaren heel wat mensenkennis hebben verworven, waarbij ze duidelijk kunnen bepalen en inschatten wanneer een persoon onder invloed is van alcohol of danig geïntoxiceerd is. In het licht van de materialiteit van de feiten zoals ze uit het dossier blijken en inzonderheid op grond van deze niet-tegengesproken verklaringen van inzonderheid de ambulanciers, kon de tuchtoverheid in redelijkheid tot de overtuiging komen dat de verzoekster tijdens de vermaakuitstap overmatig heeft gedronken.

12. Inzake het “flirterig gedrag” als element van het aanstootgevend gedrag van de verzoekster, blijkt uit het hiervoor aangehaalde advies van de tuchtraad waarbij de hogere tuchtoverheid zich aansluit, dat deze feitelijkheid “voldoende bewezen (is) door de verklaringen van (...) de kelner van de drankgelegenheid en door de beide ambulanciers”.

Wat deze feitelijkheid betreft, betwist de verzoekster de verklaringen van de beide ambulanciers niet. Wel betwist zij in het verzoekschrift de waarachtigheid van de getuigenis van de kelner ter zake. Ze ziet een tegenstrijdigheid in diens verschillende verklaringen, om te besluiten dat deze feitelijkheid niet is bewezen. Daargelaten de vraag of, in redelijkheid het bewijs van de feitelijkheden zoals die blijken uit de op dit punt niet tegengesproken verklaringen van de ambulanciers, op zich niet volstaat als bewijs van het “flirterig gedrag” – waardoor de kritiek van de verzoekster op de verklaring van de kelner voorkomt als een kritiek op een overbodig bewijs – zijn er geen aanwijzingen in het dossier dat de bezwarende getuigenis van de kelner is ingegeven door enige vijandige houding of vooringenomenheid van die getuige ten overstaan van de verzoekster. Evenmin toont de door de verzoekster aangevoerde tegenstrijdigheid aan dat de hogere tuchtoverheid op kennelijk onredelijke wijze geloofwaardigheid heeft gehecht aan de verklaring van de kelner door te oordelen dat diens getuigenis een voldoende bewijskrachtig element is om het “zich flirterig gedragen” als bewezen te aanzien. Daargelaten of met de verwerende partij niet kan worden gesteld dat de getuigenis van de kelner inzake het gewraakte “schootzitten” niet noodzakelijk strijdt met diens verklaring voor de lokale politie – als antwoord op de gerichte vraag of hij gezien had dat een persoon de hand of arm van de waarnemende dienstchef tussen de benen van de vrouw wegduwde – dat hij van het drietal enkel het bovenlichaam kon zien, vermits het achter een tafel met een tafelkleed zat, is de omstandigheid dat de verzoekster de juiste aard en omvang van dit “flirterig gedrag” – met name het “schootzitten” en de concrete modaliteiten daarvan – betwist, niet van die aard deze conclusie tegen te spreken. De door de verzoekster gegeven kritiek ter zake geeft blijk van een andere feitelijke beoordeling van de gegevens van de zaak dan de hogere tuchtoverheid, maar de verzoekster maakt niet aannemelijk dat deze in verband met de beoordeling van dit feit tot een conclusie is gekomen die de grenzen van de redelijkheid te buiten zou gaan. Het is aldus niet kennelijk onredelijk dat de verwerende partij inzake het bewijs van deze feitelijkheid geloof hecht aan de verklaring van de kelner en die van beide ambulanciers en niet aan die van de verzoekster.

13. Ook het bewijs van de overige feitelikheden – het gebruik van “schuttingtaal” tegen de kelner, het hinderen van de ambulanciers en het zich vernederend uitlaten tegen een van de ambulanciers – blijkt volgens het voornoemde advies van de tuchtraad uit de verklaringen van de kelner en de beide ambulanciers.

Inzake het gebruik van schuttingtaal tegen de kelner, meent de verzoekster dat de verklaring ter zake van de kelner ongeloofwaardig is, omdat diens verklaring in tegenspraak komt met de verklaringen van de ambulanciers inzake het correcte verloop van de feiten in het toilet van de taverne.

Zoals hiervoor reeds is gesteld, blijken er geen aanwijzingen in het dossier te zijn dat de bezwarende getuigenis van de kelner inzake de door de verzoekster geuite schuttingtaal, is ingegeven door enige vijandige houding of vooringenomenheid van die getuige ten overstaan van de verzoekster. Evenmin toont de door de verzoekster aangevoerde tegenstrijdigheid aan dat de hogere tuchtoverheid op kennelijk onredelijke wijze geloofwaardigheid heeft gehecht aan de getuigenis van de kelner door te oordelen dat deze een voldoende bewijskrachtig element is om het “gebruiken van schuttingtaal tegen de kelner” als bewezen te aanzien. De verzoekster maakt niet aannemelijk dat de door haar ontwaarde “tegenstrijdigheid” – die kennelijk geen betrekking heeft op één der feitelikheden die door de hogere tuchtoverheid op grond van de getuigenis van de kelner in aanmerking zijn genomen – er echt wel een is en zo ja, dat die een dergelijke omvang heeft dat ze maakt dat geen enkele andere in redelijkheid oordelende tuchtoverheid het gebruik van schuttingtaal op grond van deze verklaring als bewezen zou achten. De door de verzoekster gegeven kritiek ter zake geeft ongetwijfeld blijk van een andere feitelijke beoordeling van de gegevens van de zaak dan de hogere tuchtoverheid, maar de verzoekster maakt niet aannemelijk dat deze in verband met de beoordeling van dit feit tot een conclusie is gekomen die de grenzen van de redelijkheid te buiten zou gaan.

Tot slot beperkt de kritiek van de verzoekster op de resterende feitelijkheden zich tot een opportunitetskritiek en tot het betwisten van de materialiteit van de feiten, doch die kritiek maakt niet aannemelijk dat de hogere tuchtoverheid in haar beoordeling van het feit de ambulanciers te hebben gehinderd en vernederd, de grenzen van de redelijkheid te buiten is gegaan.

14. Eens vastgesteld dat de bestreden beslissing op deugdelijke materiële motieven steunt, is het niet langer relevant om te onderzoeken of de overheid zorgvuldig heeft gehandeld. Er kan immers niet enerzijds tot de conclusie gekomen worden dat een beslissing op deugdelijke materiële motieven steunt en anderzijds dat de overheid onzorgvuldig heeft gehandeld.

Tot slot zet de verzoekster niet uiteen op welke wijze artikel 3 van de tuchtwet, op zichzelf dan wel in samenlezing met de overige aangevoerde beginselen, is miskend.

Het eerste onderdeel van het tweede middel is ongegrond.

b. tweede onderdeel

15. Zoals in strafzaken, dient het recht van verdediging zich ook in tuchtzaken aan als een algemeen rechtsbeginsel. Het houdt inzonderheid in dat het betrokken personeelslid volledige kennis krijgt van al hetgeen in verband met zijn zaak aan de beslissende overheid ter kennis wordt gebracht, en dat het op alles kan repliceren.

In zoverre de schending van de rechten van verdediging wordt aangevoerd doordat de tuchtraad de verzoekster niet meer in de gelegenheid heeft gesteld wederwoord te bieden in het licht van de (her)omschrijving van de tuchtrechtelijke feiten, moet allereerst worden vastgesteld dat de verzoekster, nadat de door de tuchtraad bevolen verhoren zijn geschied, op 18 december 2007 opnieuw werd gehoord door de tuchtraad en bij die gelegenheid de mogelijkheid

had mondeling te repliceren op deze administratieve getuigenverklaringen. Het aangevoerde algemeen rechtsbeginsel houdt voorts niet in dat, indien de tuchtraad voornemens is zijn in artikel 52, tweede lid, van de tuchtwet bepaalde bevoegdheid – met name het voorstellen van een andere kwalificatie van de feiten dan deze die in het inleidend verslag is opgenomen, alsook het voorstellen van een andere straf dan die welke oorspronkelijk door de hogere tuchtoverheid werd voorgesteld – uit te oefenen, hij de verzoekster hieraan voorafgaandelijk de mogelijkheid moet bieden tot wederantwoord ter zake. Het volstaat dat de verzoekster is gehoord door de tuchtraad vooraleer die tot zijn advies komt binnen zijn bevoegdheden, wat te dezen is geschied.

De verzoekster kan evenmin worden gevolgd waar ze stelt dat haar rechten van verdediging zijn miskend doordat de hogere tuchtoverheid niet is ingegaan op haar verzoek tot mondeling verhoor na de kennisgeving door de hogere tuchtoverheid dat ze beoogt af te wijken van het advies. Te dezen stelt artikel 54 van de tuchtwet dat de tuchtrechtelijk vervolgde een schriftelijk verweer kan indienen binnen de tien dagen na de kennisgeving, op straffe van verval. Deze specifieke wettelijke regeling primeert, zodat de naleving op zich van dit wettelijk voorschrift door de hogere tuchtoverheid geen miskenning inhoudt van de rechten van verdediging. De stelling die de verzoekster in haar memorie van wederantwoord aanhoudt, met name dat het advies feitelijke elementen zou hebben toegevoegd waaromtrent nooit tevoren een debat is geweest, verandert niets aan de geschetste draagwijdte van artikel 54 van de tuchtwet. Ook de verwijzing naar artikel 29 van de tuchtwet gaat niet op daar dit een algemene bepaling is die niet kan voorgaan op de specifieke bepaling die artikel 54 van de tuchtwet is.

16. Het tweede onderdeel is ongegrond.

17. Het middel is in geen van zijn beide onderdelen gegrond.

18. Het auditoraatsverslag is beperkt tot het onderzoek van het hiervoor besproken tweede middel. Er is reden om een bijkomend onderzoek van de zaak te bevelen.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent de debatten.

2. Het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat wordt ermee belast het onderzoek van de zaak voort te zetten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 29 januari 2013, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Geert Debersaques,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

André Vandendriessche